

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.236/2012/4. szám

A Szegedi Ítéltábla **pártfogó ügyvéd neve (címe)** által képviselt **felperes neve (címe, tartózkodási helye)** felperesnek - **jogtanácsos neve (címe)** által képviselt ... **BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI INTÉZET (címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a ...-i Törvényszék 2012. február 9. napján kelt 14.P.20.883/2011/30. számú ítélete ellen a felperes által 34. és 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárásban felmerült 240.000 (Kettőszáznegyvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A bíróság megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére a pereszes felperes köteles.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes a **(helység neve)**-i Büntetés-végrehajtás Központi Kórházában 2011. január 19. napján a jobb alsó végtag visszérműtétjén esett át, a kórházból 2011. január 20-án bocsátották el. A felperes 2011. január 31-i szállítással érkezett az alperesi büntetés-végrehajtási intézetbe és a február 1-én elvégzett befogadó orvosi vizsgálat alapján 13 óra 46 perckor a ... jelű betegszobaként működő zárkában helyezték el, ahol 2011. február 7-ig tartózkodott. Ugyanezen szállítással érkezett az alperesi intézetbe **(személy neve)** és ő is a betegszobán került elhelyezésre.

A felperes nem dohányzónak, míg **(személy neve)** dohányzónak vallotta magát a befogadásakor. A betegszoba dohányfüst mentes zárkának minősül.

A felperes 3.000.000 Ft kártérítési igénnyel fordult az alpereshez arra való hivatkozással, hogy a betegszobán tartózkodása alatt fejfájása, gyomorégése volt, többször hányt is, az elszenvedett passzív dohányzás miatt, nála lélegzetvételkor enyhébb szűrő fájdalom jelentkezett, érdessé vált a légzése, étvágytalanság alakult ki és folyamatosan kiszáradt a szája. Előadta, hogy kisgyerek kora óta betegesen gyűlöli a dohányfüstöt és azt tudatosan kerüli, de az intézetben tartózkodása alatt az alperes hanyagsága miatt kénytelen volt egy láncdohányos emberrel egy kifejezetten szűk helyiségben együtt tartózkodni. Az alperes határozatával a kártérítési igényt elutasította.

A felperes keresetében az alperest 3.000.000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni. Arra hivatkozott, hogy nem tapasztalta az alperes részéről azokat az ellenőrzéseket, amelyek arra szolgáltak volna, hogy a dohányfüst mentes zárkában ne lehessen dohányozni Szóban és írásban több alkalommal kérte, hogy biztosítsák számára a dohányfüst mentes környezetet. **(személy neve)**-tól nem kobozták el a dohányárut, a dohányzáshoz szükséges kellékek létét nála nem ellenőrizték és így a dohányfüst káros következményeit el kellett viselnie.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy **(személy neve)** dohányzónak vallotta magát, ugyanakkor hivatkozott arra, hogy a perbeli időszakban a 94 férőhellyel rendelkező előzetes ház telítettsége 200 % feletti volt, a fogvatartottak létszáma ebben az időszakban 241 és 247 fő között mozgott. A befogadási kötelezettsége folytán mindenkit el kell helyeznie, akinek előzetes letartóztatását a bíróságok elrendelik, illetve akinek a büntetése letöltésére az intézetet jelölik ki. Állította, hogy a ... jelű zárka nem dohányzó helyiségnek volt kijelölve, a felügyelet heti rendszerességgel ellenőrizte a dohányfüst mentes zárkákat, de dohányzásra utaló jelet a ... zárkában sem tapasztalt. Hivatkozott arra, hogy a fogvatartotti nyilvántartásban a perbeli időszakra vonatkozóan nem szerepel adat arra nézve, hogy a felperes zárvatársa dohányzását jelezte volna a felügyeletnek. Utalt arra, hogy **(személy neve)** befogadásakor aláírásával elismerte, hogy a tűzvédelmi oktatás anyagát megismerte, megértette és magára kötelezőnek ismerte el. A betegszobán a dohányzás tilos. Ha a fogvatartott ennek ellenére dohányzott, a fogvatartott jogsértő magatartása az alperesi BV Intézet terhére nem eshet.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt perköltség megfizetésére. Rámutatott arra, hogy az alperes ellenőrzési naplójának azon bejegyzése, hogy nincs elhelyezve dohányzó fogvatartott nem dohányzó zárkában, annak igazolására nem alkalmas, hogy nem dohányzó zárkában dohányzás nem történt. Tekintve, hogy **(személy neve)** 2011. január 31-én a felperessel együtt került az alperesi intézménybe és magát dohányzónak vallotta, így álláspontja az volt, hogy nyilvánvalóan február 1-től 7-ig is dohányzott. Tekintve, hogy a dohányzás - különösen zárt térben - könnyen észlelhető, de az alperes intézkedést nem tett **(személy neve)** fogvatartott dohányzása ellen, megállapította, hogy az alperesnek felróhatóan kellett a felperesnek nem dohányzó létére a dohányfüstöt a betegszobán elszenvednie. Miután az alperes a nem dohányzók védelmében hozott jogszabályok, illetve előírások betartását nem megfelelően

ellenőrizte, így nem sikerült bizonyítania, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperes kártérítési felelőssége azonban csak abban az esetben áll fenn, ha az általa megvalósított mulasztás folytán a felperesnek kára állt elő. A felperes személyiségi jogai sérelmét abban jelölte meg, hogy 6 nap alatt émelygett, hányt, hányingere volt, kiszáradt a szája, szűrő fájdalmat érzett lélegzetvételnél, érdessé vált a légzése, és a visszer műtét utáni állapotát a passzív dohányzás rontotta. A bíróság a felperesi tényállítások alátámasztására orvos-szakértői bizonyítást folytatott le. Az orvos-szakértő megállapította, hogy a felperes által megjelölt panaszok valóban a passzív dohányzás tünetei, azonban az adott időszakra vonatkozó orvosi dokumentáció - annak ellenére, hogy ekkoriban rendszeresen történt a felperesnél orvosi vizsgálat - a felperes ilyen panaszait nem tartalmazza. Dokumentáció hiányában orvos-szakértői eszközökkel az akkori panaszok fennállása nem igazolható. A felperesnél előállt szemkárosodás a jobb és bal lábán kialakult visszeres problémák nem hozhatók összefüggésbe a 6 napon át elszenvedett passzív dohányzással. A dohányfüst tartós belégzése hosszú távon járhat egészségügyi kockázattal, azonban az egy hetet meg nem haladó expozíció mellett ez nem jöhet szóba. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a személyiségi jogi sérelem esetén önmagában a jogsértés ténye a nem vagyoni kárigényt nem alapozza meg, a felperes ugyanakkor az elszenvedett passzív dohányzással okozati összefüggésben előállt kárt nem tudta bizonyítani, így a keresetet el kellett utasítani.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes 3.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kötelezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes felróhatóan járt el, amikor nem dohányzóként dohányzó zárkában, dohányzó elítélttel együtt helyezte el a felperest. Tévedett viszont, amikor a megállapított tényállásból azt a következtetést vonta le, hogy a passzív dohányzással oksági kapcsolatban lévő kárát a felperes nem tudta bizonyítani. Az orvos-szakértői vélemény szerint a passzív dohányzás okozhatta a felperes által sérelmezett tüneteket. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a passzív dohányzásnak vannak olyan hátrányos következményei, amelyek romboló hatásai az azonnali kockázaton túl később jelentkeznek. Tudományos publikációra hivatkozással állította, hogy a passzív dohányzás az azonnali tünetek nélkül is olyan romboló hatással van az emberi szervezetre, ami megalapozza a felperes nem vagyoni kártérítési igényét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a szakértői vélemény egyértelműen megfogalmazta, hogy bár a felperesnek a tárgyaláson és a szakértői vizsgálaton előadott panaszai valóban származhattak volna a passzív dohányzásból, azonban ilyen panaszokat a felperes egészségügyi dokumentációja nem tartalmazott. Nincs bizonyítva tehát a kár és az okozati összefüggés sem. A személyhez fűződő jog megsértése önmagában a kártérítés megállapítására nem alkalmas, a felperesnek a jogsértéssel összefüggő

hátrány bekövetkezését is bizonyítania kellett volna. Ehhez pusztán a passzív dohányzásra való hivatkozás nem alkalmas.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott a kereseti kérelem elutasításakor, az elutasítás indokai tekintetében azonban a másodfokú bíróság véleménye eltér. Tényszerűen a rendelkezésre álló adatokból kizárólag az állapítható meg, hogy a magát nem dohányzónak valló felperes és a magát dohányzónak valló **(személy neve)** az alperesi büntetés-végrehajtási intézet ... jelű, betegszobaként működő nem dohányzó zárkában került elhelyezésre. Habár az elsőfokú bíróság tényállásában maga sem állapította meg, hogy a felperesi ott tartózkodás 2011. február 1-től február 7-ig tartó időtartamában **(személy neve)** a betegszobában dohányzott, azonban ítélete indokolásában mégis arra mutatott rá, hogy miután ő magát dohányzónak vallotta, így nyilvánvaló, hogy február 1-től február 7-ig is dohányzott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok alapján nem bizonyított, hogy **(személy neve)** dohányzott a betegszobában. Nyomatékosan értékelendő, hogy a felperes a betegszobán való tartózkodása időtartamában rendszeres orvosi ellenőrzéseken esett át, ugyanakkor az egészségügyi dokumentáció egyetlen esetben sem tartalmazza a felperes keresetlevélben előadott passzív dohányzásra utaló tüneteit. Arra sincs adat, hogy ebben az időben a felperes panaszolta volna zárkatársa dohányzását, és az alperes ellenőrzéseikor sem észlelt dohányfüstöt a betegszobán. Arra helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a dohányfüst - különösen zárt térben - könnyen észlelhető. Azonban éppen e megállapításából következik, hogy ha a felperes az ekkoriban rendszeresen történt orvosi vizsgálatok során ilyen panaszokat nem jelzett, és az alperes személyzete sem észlelte a dohányfüstöt, úgy pusztán azon körülményből, hogy **(személy neve)** dohányosnak vallotta magát, nem lehet következtetést levonni arra, hogy bizonyosan dohányzott abban a betegszobában, ahol általa is ismerten a dohányzás tilalmazott. Amennyiben pedig e tényállási elem nem bizonyítható, úgy jogsértés hiányában a kártérítési kereset megalapozott nem lehet.

Amennyiben tényként fogadjuk el, hogy a felperes által állított jogsértés megtörtént, azaz **(személy neve)** dohányzása folytán a felperesnek a passzív dohányzás tüneteit kellett elviselnie, úgy ebben az esetben az exkulpációs felelősségi rendszerünkre tekintettel vizsgálandó, hogy az alperes a felelősség alól ki tudja-e magát menteni, vagy sem. Állandó a bírói gyakorlat abban, hogy miután a büntetés-végrehajtási intézeteknek jogszabályban előírt befogadási kötelezettsége áll fenn, amennyiben nem dohányzó fogvatartott rövid időre olyan környezetben kerül elhelyezésre, ahol dohányfüstöt kell elviselnie, a kényszerű elhelyezésnek azonban a kötelező befogadási kötelezettség az oka, úgy a büntetés-végrehajtási intézet exkulpációja sikeres. A büntetés-végrehajtási intézetnek nincs ugyanis mérlegelési joga az intézetbe beszállított elítéltek befogadása tárgyában, ezért a büntetés-végrehajtási intézet túltelítettsége miatt ellene kártérítési igény felróhatóság hiányában nem érvényesíthető (BDT 2011/2404. számú eseti döntés). A perbeli esetben az állapítható meg, hogy az alperes a nem dohányzó felperes nem dohányzó

betegszobán történő elhelyezésével úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, de ezt lehetne megállapítani akkor is, ha a túlzsúfoltság miatt a felperes rövid

időre kifejezetten dohányzónak minősülő zárkában került volna elhelyezésre. Mindebből következően amennyiben a jogsértés megállapítható is lenne, az alperes kimentése sikerre vezetne.

A fentiekén túlmenően a másodfokú bíróság utal az orvos-szakértői vélemény azon indokaira, amely szerint a dohányfüst tartós belégzése csak hosszú távon járhat egészségügyi kockázattal, az egy hetet meg nem haladó expozíció olyan egészségkárosodást nem okozhat, ami kártérítéssel kompenzálható hátránnyá értékelhető. Pusztán azon tényből, hogy az orvos-szakértői vélemény szerint a felperes által leírt tünetek a passzív dohányzás tünetei voltak, nem következik a felperes által állított egészségkárosodás bekövetkezése. Nem ért egyet a másodfokú bíróság azzal a fellebbezési hivatkozással, hogy a passzív dohányzásnak az azonnali tünetek nélkül is olyan romboló hatása van az emberi szervezetre, ami a konkrét körülmények között megalapozza a felperes kártérítési igényét. A rövidebb időtartamban, egy hetet meg nem haladóan esetlegesen elszenvedett passzív dohányzás a felperes által megjelölt egészségügyi kockázatokkal nem jár, csak a passzív dohányzás huzamosabb időn keresztül történő elszenvedése okozhat esetlegesen egészségügyi kockázatot.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján - eltérő indoklással - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperes peresztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján perköltség megfizetésére köteles, melynek összege áll az alperes jogi képviselével kapcsolatosan felmerült és az ítéletábra által a Pp. 67. § /2/ bekezdésére tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése alapján megállapított, az alperesi jogi képviselő által a másodfokú eljárásban kifejtett munkával is arányban álló, ÁFA-t nem tartalmazó jogtanácsosi munkadíjból. A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a alapján határozott. A felperes részére pártfogó ügyvéd került kirendelésre. A bíróság a Pp. 87. § /2/ bekezdése alapján állapította meg, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére a peresztes felperes köteles.

Szeged, 2012. július hó 2. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró